

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ

1. Нормативні посилання

Вимоги розроблено на основі нормативних документів та стандартів:

- ДСТУ 1.5:2003 «Національна стандартизація правила побудови, викладання, оформлення та вимоги до змісту нормативних документів».
- ДСТУ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».
- ДСТУ 4861:2007 «Видання. Вихідні відомості».
- ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».
- Положення «Про організацію навчального процесу в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна», затверджене наказом ректора від 28 липня 2009 р. № 0501-1/138.

2. Загальні положення

2.1. Дистанційний курс (далі ДК) – це систематизоване та структуроване зібрання інформації, електронних навчальних ресурсів та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння матеріалів за програмою навчальної дисципліни, які доступні через інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів.

2.2. ДК є основним елементом дистанційного навчання. ДК має включати в себе матеріал, достатній для оволодіння студентом повним обсягом знань, умінь і навичок, які передбачені навчальною програмою дисципліни.

2.3. ДК розробляється на основі навчально-методичного комплексу навчальної дисципліни за денною формою навчання.

2.4. Обсяг навчального та навчально-методичного матеріалу визначається загальною кількістю кредитів (годин), відведених на цю дисципліну навчальним планом за денною формою навчання.

2.5. Змістовне наповнення (контент) дистанційного курсу розробляють інститути, факультети, кафедри Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, які відповідають за його якість, наповнення, грамотність, відповідність освітнім стандартам, навчальним планам та навчальній програмі дисципліни.

2.6. ДК розміщується у банку Веб-ресурсів ХНУ імені В.Н.Каразіна співробітниками Центру електронного навчання.

2.7. Для навчальних дисциплін, що викладаються за навчальним планом два (або більше) семестри та оцінюються окремо у кожному семестрі, створюються два (або більше) окремих дистанційних курси.

2.8. Курсові роботи/проекти або інші види практичної роботи студента, що входять до програми дисципліни і оцінюються окремо, розроблюються як окремий дистанційний курс.

2.9. Мовою викладання змістовних матеріалів дистанційного курсу повинна бути російська, українська або англійська.

2.10. Враховуючи специфіку навчання за дистанційною формою, до електронних матеріалів ДК мають входити як окремі складові:

- загальна інформація про дисципліну, що вивчається;
- набір рекомендацій для студентів щодо послідовності і терміну вивчення матеріалів як усієї дисципліни, так і її окремих елементів;
- загальні рекомендації щодо порядку виконання різних видів навчальної, практичної та самостійної роботи студента;
- загальні критерії оцінювання знань, умінь та навичок, що має здобути студент у процесі навчання та система оцінювання знань, умінь і навичок студента;
- змістовний навчальний та навчально-методичний матеріал, що побудований за кредитно-модульним принципом;
- методичні рекомендації з організації самостійної роботи студента щодо засвоєння учбового матеріалу та виконання усіх видів учбової роботи;
- форми та терміни інтерактивної взаємодії протягом семестру студентів і викладача, який реалізує функції активних форм навчання;
- набори завдань і тестів для перевірки та контролю знань, умінь і навичок студентів у процесі вивчення дисципліни (проміжний контроль) та у кінці навчання (підсумковий контроль);
- приклади правильних відповідей до усіх завдань з перевірки знань студента;
- веб-ресурси та програмне забезпечення, що необхідні для виконання практичних видів навчальної роботи;
- система інтерактивного спілкування студентів між собою.

3. Вимоги до структури дистанційного курсу

Структуру ДК розробляє викладач (автор курсу) відповідно до програми навчальної дисципліни, її специфіки та зв'язків з іншими навчальними дисциплінами за програмою підготовки бакалаврів, магістрів, спеціалістів, принципами дидактики, що закладені до основи вивчення дисципліни.

У даному розділі загалом визначаються складові, що мають бути включені у ДК як окремі елементи. Відповідно до специфіки навчальної

дисципліни деякі елементи можуть бути необов'язковими [що буде зазначено окремо].

3.1. Інформаційно-інструктивна частина

Матеріал у ДК повинен починатися з загальної частини в якій містяться інформаційні, інструктивні та допоміжні матеріали, де для студента мають бути чітко визначені загальні відомості про дисципліну, порядок та терміни освоєння змістовного матеріалу, форми контролю та критерії оцінювання знань, навичок, умінь студента, а також форми його взаємодії з викладачем. До цієї частини мають бути включені:

- форум з організаційних питань;
- титульна сторінка;

Якщо матеріал курсу надається російською мовою, то титульну сторінку ДК необхідно надати ще й українською мовою.

Перелік компонентів титульної сторінки зазначено у ДОДАТКУ А.

- анотація ДК;

Анотація ДК надається на трьох мовах (українська, російська, англійська).

- мета та завдання дистанційного курсу, зв'язки з іншими дисциплінами за програмою підготовки;
- робоча програма ДК;

Робоча програма розробляється на основі програми дисципліни за денною формою навчання. До неї повинні бути включені перелік модулів, тем лекційних і практичних занять із зазначенням годин на їх вивчення.

- сценарій проходження ДК;

Вимоги до сценарію дистанційного курсу надано у ДОДАТКУ Б.

- модель оцінювання знань студентів за кредитно-модульною системою;

Модель оцінювання має включати: максимальну і мінімальну кількість балів для проходження усіх видів контролю знань, умінь і навичок студента; штрафні санкції при недотриманні вимог та термінів виконання усіх основних видів навчальної роботи, що передбачені в курсі.

- глосарій (словник основних термінів);

Кількість термінів у глосарії має приблизно відповідати сумарній кількості нових категорій, законів, положень, визначень, що надаються в кожній темі курсу.

- чат для обговорення загальних питань з дисципліни, проведення консультацій та індивідуальних занять;

Активна форма взаємодії студента з викладачем може бути використана у модулях курсу або наприкінці курсу.

- список рекомендованої основної, додаткової, зарубіжної літератури та електронних інформаційних джерел.

Списки літератури та електронних ресурсів можуть бути надані окремо у модулях.

Вимоги до подачі списку літератури надано у ДОДАТКУ С.

3.2. Змістовна частина ДК

Змістовний матеріал дисципліни має бути розподілений за модульним принципом (Модуль 1, Модуль 2, ...).

До модулів повинні бути включені матеріали навчальних занять за темами (Тема 1, Тема 2, ...).

Матеріал теми має складатися з назви теми, питань теми (Питання 1, Питання 2, ...) та висновків.

До змістовного модулю мають бути включені:

- форум з навчальних питань за модулем; [*Необов'язково*]
- список рекомендованої основної, додаткової, зарубіжної літератури та електронних інформаційних джерел до тем модулю; [*Необов'язково*]
- тексти лекцій за темами:

Вимоги до оформлення текстів лекцій надано у ДОДАТКУ Д.

- питання для самоконтролю засвоєння знань за темою лекції або за темами модулю;
- мультимедійні презентації до лекційних та практичних занять. [*Необов'язково*]

У презентації не повинно повторювати текст лекції. Вона має розширювати, доповнювати та ілюструвати лекційні матеріали.

- відео- та аудіозаписи до лекційних занять; [*Необов'язково*]

Відео- та аудіозаписи мають розширювати, доповнювати та ілюструвати лекційні матеріали.

- рекомендації або завдання до будь-яких форм самоконтролю за матеріалами модуля;
- методичні вказівки для студентів з організації практичних видів самостійної роботи;
- завдання, теми або питання практичних та лабораторних занять: [*Відповідно до навчального плану*]
 - методичні рекомендації щодо виконання практичних та лабораторних занять;
 - приклади правильного виконання завдань та оформлення звітів.
- теми семінарських занять; [*Відповідно до навчального плану*]
 - методичні рекомендації щодо підготовки до семінарських занять;
 - форум для організації семінарських занять;
- методичні вказівки щодо виконання контрольних робіт: [*Відповідно до навчального плану*]
 - завдання до контрольних робіт;
 - приклад правильної відповіді на завдання контрольної роботи.
- методичні рекомендації щодо виконання завдання поточного (модульного) контролю: [*Залежно від форми контролю – завдання або тест*]
 - Теми завдання або перелік питань поточного контролю;
 - Приклад правильної відповіді на завдання поточного контролю;

- Рекомендації щодо проходження тесту;
- Тест з перевірки знань за темою модуля.

До тесту має бути включено не менше 20 тестових завдань.

- Відеоконференція для індивідуальної роботи зі студентами та консультація з питань за модулем; *[Необов'язково]*
- Чат для індивідуальної роботи зі студентами та консультацій з питань за модулем.

Активна форма взаємодії студента з викладачем може бути використана, якщо її не було включено до інформаційно-інструктивної частини.

3.3. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль знань, умінь та навичок у дистанційній формі проводиться відповідно до програми навчальної дисципліни у вигляді заліку або екзамену з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій за умови аутентифікації того, хто навчається.

Залік проводиться за змішаною формою. Використовуються усі необхідні ресурси курсу: завдання, семінар, форум, чат, тест.

Екзамен проводиться очно або може здійснюватися дистанційно (відповідно до рішення навчального закладу) у формі тестування з автоматичним оцінюванням з обов'язковим збереженням відповідей та оцінок.

До цієї частини мають бути включені: *[Залежно від форми контролю знань]*

- чат для консультацій з питань підготовки до підсумкового контролю;
- перелік питань для підготовки до підсумкового контролю;
- методичні рекомендації щодо виконання завдання підсумкового контролю:
 - приклад правильної відповіді на завдання підсумкового контролю.
- методичні рекомендації щодо проходження тесту підсумкового контролю:
 - перелік питань до підсумкового тестування;
 - тест з перевірки знань з дисципліни.

До тесту має бути включено не менше 20 тестових завдань до кожної теми.

- зразок екзаменаційного білету або залікового завдання; *[Якщо контроль має проводитися у очній формі]*
- зразок виконання екзаменаційного або залікового завдання. *[Якщо контроль має проводитися у очній формі]*
- додаткова література для підготовки до підсумкового контролю; *[Необов'язково]*
- список посилань на електронні ресурси для підготовки до підсумкового контролю; *[Необов'язково]*
- відеоконференція для консультацій з питань підготовки до

підсумкового контролю; [Необов'язково]

3.4. Індивідуально-дослідне завдання

Індивідуально-дослідне завдання у структурі ДК розміщується як окремий модуль, якщо оцінка за нього входить до загальної оцінки за дисципліну.

ІНДЗ завдання має включати:

- методичні вказівки щодо виконання індивідуально-дослідного завдання;
- теми ІНДЗ;
- вимоги до змісту, обсягу та оформлення;
- критерії оцінювання;
- порядок, термін подання та захисту ІНДЗ;
- форум або чат для консультацій з питань виконання ІНДЗ.
- відеоконференція для консультацій з питань виконання ІНДЗ; [Необов'язково]

ДОДАТОК А

Перелік компонентів титульної сторінки

На титульній сторінці курсу зазначається:

- назва міністерства;
- назва навчального закладу;
- назва факультету;
- назва кафедри, яка відповідає за розробку дистанційного курсу;
- назва продукту («ДИСТАНЦІЙНИЙ КУРС»);
- назва ДК (для відокремлення назви дистанційного курсу використовуються прописні (заголовні) букви, шрифт – напівжирний, розмір – 24 pt);
- цільова аудиторія (наприклад, «Для магістрів спеціальності «Банківська справа» + шифр спеціальності);
- прізвище та ініціали розробника дистанційного курсу з вказівкою наукового звання та посади, вченого ступеня, вченого звання;
- місто, рік.

ДОДАТОК Б

Вимоги до сценарію дистанційного курсу

Сценарій дистанційного курсу – деталізований з урахуванням календарного часу опис: послідовності вивчення лекційних матеріалів курсу; виконання самостійних видів навчальних робіт; форм поточного і підсумкового контролю знань студента; критеріїв оцінювання знань студента; форм інтерактивної взаємодії викладача зі студентами упродовж навчання.

Сценарій включає в себе:

- Види і форми занять, методи взаємодії викладача зі студентом.
- Опис зв'язків і логіки переміщення між розділами дистанційного курсу.
- Терміни роботи з розділами (темами) дистанційного курсу.
- Терміни та умови виконання усіх видів поточного, модульного та підсумкового контролю.
- Терміни проведення семінарських занять, індивідуальних он-лайн консультацій.

ДОДАТОК С

Вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних та інформаційних джерел

На методичні посібники та підручники в електронному вигляді, що є надбанням факультету, необхідно дати відповідне посилання в репозитарії бібліотеки університету.

1. Прізвище та ініціали.
2. Назва (монографії, навчального посібника, журнальної статті, методичних рекомендацій).
3. Після заголовка вид матеріалу пишуть у квадратних дужках без пропусків та скорочень.
4. Реєстраційний номер книги (ISBN) пишуть, якщо він є.
5. Видавництво, рік, кількість сторінок, у кінці опису ставиться крапка.

ПРИКЛАДИ:

1. Чужиков В.І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія [Монографія]. – К.: КНЕУ, 2008. – 272 с.
2. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики”. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.president.gov.ua/documents/12069.html>.

ДОДАТОК Д

Вимоги до текстів лекцій

- Лекційний матеріал у розгорнутому вигляді повинен містити повнотекстовий інформаційний матеріал, достатній для забезпечення мети дисципліни.
- Обсяг змістовного матеріалу однієї лекції, підготованої для ДК, визначається обсягом не менше 10 000 знаків (1/4 друкованого аркуша) на 1 академічну годину.
- Для розміщення матеріалу лекцій необхідно використовувати ресурс «Сторінка» або ресурс «Лекція». Матеріали лекції можна дублювати у форматі з розширенням *.pdf або *.doc з можливістю скачування.

- Весь матеріал дистанційного курсу повинен подаватися наступним стилем: шрифт – Arial, розмір шрифту – 14 pt.
- Обсяг лекційного матеріалу, розміщений на одній html-сторінці, повинен знаходитися в межах 5-10 сторінок екранного тексту.
- Зображення, що вставляється в текст, повинні мати якість 96 dpi та не перевищувати розміри 1024x768 px. Великі рисунки необхідно розміщувати в ДК у вигляді файлів, що доступні для скачування.
- Усі таблиці, рисунки, схеми, формули повинні мати порядковий номер у Лекції та назву.
- Формули можна вставляти, використовуючи вбудований редактор формул, редактор TeX, редактор MathType 6, а також у вигляді рисунків.
- Таблиці повинні мати шапку таблиці та видимі межі комірок.
- Гіперпосилання мають бути перевірені та коректно працювати.

Вимоги до структури дистанційного курсу затверджені рішенням Координаційної ради з питань електронного (дистанційного) навчання Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна від 08.10.2013 р. Протокол № 2.